

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијси савјет

R J E Š E N J E
po Zahtjevu za pojedinačno izuzeće sporazuma od strane gospodarskog subjekta
Molson Coors d.o.o. Banja Luka

Sarajevo,
studeni, 2017. godine

Broj: UP-04-26-4-024- 15 /17
Sarajevo, 30.11.2017.godine

Na temelju članka 25., članka 42, a u svezi sa člankom 4. st. (1) i (3), i člankom 5. Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pojedinačno izuzeće sporazuma od zabrane od strane gospodarskog subjekta Molson Coors d.o.o. Banja Luka, Mladena Stojanovića 43, 78 000 Banja Luka u smislu članka 5. stavak (1) Zakona o konkurenciji, zaprimljenog dana dana 25.07.2017. godine pod brojem: UP-04-26-4-024-1/17, Konkurencijsko vijeće, na 14. (četnaestoj) sjednici održanoj dana 30.11.2017. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

- (1) Odbija se Zahtjev za pojedinačno izuzeće sporazuma, podnesenog od strane gospodarskog subjekta Molson Coors d.o.o. Banja Luka, Mladena Stojanovića 43, 78 000 Banja Luka u smislu članka 5. stavak (1) Zakona o konkurenciji kao neutemeljen.
- (2) Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine, službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je dana 25.07.2017. godine pod brojem: UP-04-26-4-024-1/17 zaprimilo Zahtjev za pojedinačno izuzeće sporazuma, podnesenog od strane gospodarskog subjekta Molson Coors d.o.o. Banja Luka, Mladena Stojanovića 43, 78 000 Banja Luka (daljnje u tekstu: Podnositelj zahtjeva ili Molson Coors) u smislu članka 5. stavak (1) Zakona o konkurenciji (daljnje u tekstu: Zakon).

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da predmetni Zahtjev nije potpun, pa je Konkurencijsko vijeće sukladno odredbi članka 28. Zakona, aktom broj: UP-04-26-4-024-2/17 od dana 04.08.2017. godine zatražilo dopunu Zahtjeva. Podnositelj zahtjeva je aktom broj: UP-04-26-4-024-7/17 od dana 14.08.2017. godine dostavio traženu dopunu Zahtjeva.

Potvrda o kompletnom i urednom Zahtjevu, shodno članku 28. stavak (3), izdana je dana 20.09.2017. godine pod brojem: UP-04-26-4-024-8/17.

1. Stranke u postupku

Stranke predmetnog postupka su gospodarski subjekt Molson Coors d.o.o. Banja Luka, Mladena Stojanovića 43, 78 000 Banja Luka i gospodarski subjekt Zagrebačka pivovara d.o.o. Zagreb (daljnje u tekstu: Zagrebačka pivovara), Ilica 224, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska.

1.1. Gospodarski subjekt Molson Coors

Gospodarski subjekt Molson Coors d.o.o. Banja Luka, Mladena Stojanovića 43, 78 000 Banja Luka registriran je u Okružnom privrednom sudu u Banjoj Luci pod brojem: (..)*¹ sa ugovorenim i uplaćenim kapitalom u iznosu od (..)* KM i u 100% vlasništvu gospodarskog subjekta Zagrebačka pivovara, društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju piva, alkohola i bezalkoholnih pića, Zagreb, Ilica 224, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska.

Temeljna djelatnost gospodarskog subjekta Molson Coors je trgovina na veliko pićima. Gospodarski subjekt Molson Coors nema povezanih lica u Bosni i Hercegovini.

1.2. Gospodarski subjekt Zagrebačka pivovara

Gospodarski subjekt Zagrebačka pivovara d.o.o. Zagreb, Ilica 224, 10000 Zagreb, Republika Hrvatska registriran je u Trgovačkom sudu u Zagrebu pod brojem: MBS (..)* i OIB (..)* kao društvo sa ograničenom odgovornošću za proizvodnju piva, alkoholnih i bezalkoholnih pića. Jedini član i osnivač društva jeste gospodarski subjekt Cervesia Zagreb d.o.o. za upravljanje Zagreb, Radnička cesta 80 10000 Zagreb, Republika Hrvatska.

Temeljna djelatnost gospodarskog subjekta Zagrebačka pivovara je proizvodnja piva, alkoholnih i bezalkoholnih pića.

2. Propisi koje je Konkurencijsko vijeće primjenjivalo u provedbi predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u provedbi predmetnog postupka primijenilo odredbe Zakona o konkurenciji, Zakona o upravnom postupku Bosne i Hercegovine, Odluke o skupnom izuzeću sporazuma između gospodarskih subjekata koji djeluju na različitim razinama proizvodnje odnosno distribucije (vertikalni sporazumi) („Službeni glasnik BiH“, broj 18/06), Odluke o definiranju kategorija vladajućeg položaja („Službeni glasnik BiH, br. 18/06 i 34/10), te Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta („Službeni glasnik BiH“, br. 18/06 i 34/10).

3. Postupak po Zahtjevu za pojedinačno izuzeće

Kao razlog za podnošenje Zahtjeva Podnositelj zahtjeva u bitnome navodi:

- Molson Coors d.o.o. Banja Luka planira svoje poslovanje u oblasti trgovine na veliko pivom proširiti u Bosni i Hercegovini kroz zaključenje ugovora o kupovini pivskih premium brendova sa gospodarskim subjektom Zagrebačka pivovara d.o.o. Zagreb;
- temeljna djelatnost gospodarskog subjekta Molson Coors je trgovina na veliko pićima. Na mjerodavnom tržištu Bosne i Hercegovine, gospodarski subjekt Molson Coors trenutno posluje sa tržišnim udjelom od oko 23,2% (na tržištu Republike Srpske oko 44,5%);
- gospodarski subjekt Molson Coors ima zaključen Ugovor o ekskluzivnom uvozu i distribuciji proizvoda (piva) sa gospodarskim subjektom Apatinska pivara d.o.o. Apatin za teritorij Bosne i Hercegovine i ne trguje drugim proizvodima osim proizvoda Apatinske pivare;

---

¹ (..)* - podaci predstavljaju poslovnu tajnu

- vlasnik gospodarskog subjekta Molson Coorsa sa 100% udjela je gospodarski subjekt Zagrebačka pivovara d.o.o. Zagreb. Gospodarski subjekt Molson Coors nema povezanih osoba u Bosni i Hercegovini;
- svi navedeni gospodarski subjekti, Molson Coors, Zagrebačka pivovara i Apatinska pivara, članice su korporacije Molson Coors Brewing Company sa sjedištem u Denveru, Sjedinjene Američke Države i ukupan tržišni udjel svih kompanija iz sastava Molson Coors Brewing Company na mjerodavnom tržištu piva u Bosni i Hercegovini iznosi oko 34,2%;
- gospodarski subjekt Molson Coors ne posjeduje vlastitu veleprodajnu mrežu i skladišta, a distribuciju uvezenih proizvoda vrši posredstvom 15 poddistributera sa kojim ima zaključene ugovore pod identičnim komercijalnim uslovima za sve. Gospodarski subjekt Molson Coors vrši prodaju svojih proizvoda poddistributerima u tranzitu, što podrazumijeva da distributeri šalju svoja vozila (šlepere) u Apatinsku pivaru, gdje vrše utovar piva, koje zatim transportuju do graničnih prelaza gdje se vrši carinjenje piva, nakon čega gospodarski subjekt Molson Coors fakturiše poddistributerima uvezeno pivo čime pravo svojine nad uvezenim pivom prelazi na poddistributera koji ga daljnje transportuju do svojih skladišta;
- da gospodarski subjekt Molson Coors nema zaključen ugovor sa Zagrebačkom pivovarom o distribuciji proizvoda pivovare na teritoriju Bosne i Hercegovine. Pivovara vrši distribuciju svojih proizvoda na teritoriju Bosne i Hercegovine posredstvom dva uvoznika sa kojima ima zaključene ugovore (gospodarski subjekti: Binvest do.o.o. Čitluk i Maxi d.o.o. Orašje),
- da između gospodarskih subjekata Molson Coors s jedne strane i Maxi i Binvesta s druge strane ne postoje izravni konkurentski odnosi zbog različitog portfolia pivarskih proizvoda koje distribuiraju kao i različitih ciljnih grupa na koje je usmjerena prodaja pivarskih brendova;
- da se najveći dio uvezenih proizvoda Zagrebačke pivovare (procjena preko 95%) plasira na teritoriju Federacije BiH a samo manji dio na teritoriju Republike Srpske;
- da u svrhu unapređenja i proširenja premium brendova Zagrebačke pivovare na teritoriju Bosne i Hercegovine, gospodarski subjekti Molson Coors i Zagrebačka pivovara planiraju zaključenje Kupoprodajnog ugovora, čime će gospodarski subjekt Molson Coors postati treći uvoznik proizvoda Zagrebačke pivovare na teritoriju Bosne i Hercegovine;
- da odredbe nacрта Ugovora koje uključuju način određivanja cijena i obveze dostavljanja podataka (izvješća) su pitanja koja po mišljenju Podnositelja zahtjeva trebaju biti ocijenjena od strane Konkurencijskog vijeća.

Konkurencijsko vijeće je na temelju navoda iz Zahtjeva i dostavljene dokumentacije, ocijenilo da pojedinačno izuzeće nije moguće utvrditi bez provođenja postupka, te je donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj: UP-04-26-4-024-10/17 dana 20.09.2017. godine (u daljnjem tekstu:Zaključak).

Konkurencijsko vijeće je, sukladno članku 33. stavak (1) Zakona, aktom broj: UP-04-26-4-024-11/17 od dana 12.10.2017. godine, dostavilo Zaključak Podnositelju zahtjeva.

4. Mjerodavno tržište

Kako bi utvrdilo da li su ispunjeni uvjeti za pojedinačno izuzeće, Konkurencijsko vijeće je prilikom ocjene predmetnog ugovora utvrdilo mjerodavno tržište proizvoda / usluga i mjerodavno zemljopisno tržište sukladno članku 3. Zakona, te odredbama Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta.

Mjerodavno tržište, u smislu članka 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda / usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu posebno njihove bitne značajke, kvalitetu, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijene.

Slijedom provedene analize, kao mjerodavno tržište je određeno tržište distribucije alkoholnih i bezalkoholnih pića.

Nadalje, prema članku 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvata cjelokupan ili značajan dio teritorija Bosne i Hercegovine na kome gospodarski subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuje od uvjeta tržišne konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Na temelju podataka na koje Podnositelj zahtjeva ukazuje, distribucija alkoholnih i bezalkoholnih pića će se u predmetnom slučaju uglavnom odvijati na teritoriju Republike Srpske.

Sukladno navedenom, kao mjerodavno tržište je određeno tržište distribucije alkoholnih i bezalkoholnih pića na teritoriju Republike Srpske.

5. Analiza utvrđenog činjeničnog stanja

Članak 4. stavak (1) Zakona propisuje da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prešutni dogovori gospodarskih subjekata, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekata (u daljnjem tekstu: sporazumi) koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu, a koji se odnose na:

- a) izravno ili neizravno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uvjeta;
- b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvitka ili ulaganja;
- c) podjelu tržišta ili izvora opskrbe;
- d) primjenu različitih uvjeta za identične transakcije s drugim gospodarskim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju;
- e) zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uvjetuje da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u svezi s predmetom sporazuma.

U smislu članka 4. stavak (3) Zakona, predmetni sporazumi nisu zabranjeni ako doprinose unapređenju proizvodnje ili distribucije robe i/ili usluga unutar Bosne i Hercegovine, ili promociji ekonomskog razvitka i tehničkog razvitka, pri čemu potrošačima omogućavaju pravičan udjel koristi koja iz njih proizilazi, a koji nameću samo ograničenja neophodna za

postizanje ciljeva i ne omogućavaju isključivanje konkurencije u bitnom dijelu predmetnih proizvoda ili usluga.

Sukladno članku 5. stavak (1) Zakona, Konkurencijsko vijeće, na zahtjev jedne ili više stranaka u sporazumu /ugovoru može donijeti rješenje o pojedinačnom izuzeću od zabrane sporazuma, iz članka 4. stavak (1) Zakona, ako sporazum / ugovor ispunjava uvjete, iz članka 4. stavak (3) Zakona.

Analizom dostavljene dokumentacije Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da gospodarski subjekt Molson Coors jeste u većinskom, odnosno 100% vlasništvu gospodarskog subjekta Zagrebačka pivovara te da na tržištu ne djeluje kao neovisni gospodarski subjekt u smislu Zakona o konkurenciji.

Sukladno članku 2. stavak (2). Zakona, gospodarskim subjektom pod kontrolom drugog gospodarskog subjekta smatra se gospodarski subjekt u kojem drugi gospodarski subjekt neposredno ili posredno ima više od polovine udjela ili dionica ili može ostvarivati više od polovine glasačkih prava ili ima pravo na postavljenje više od polovine članova uprave, nadzornih odbora, odnosno odgovarajućih tijela za upravljanje, te vođenje poslova, ili na drugi način ima pravo na upravljanje poslovanjem gospodarskog subjekta, što znači da je naprijed navedeni gospodarski subjekt Molson Coors pod krajnjom kontrolom gospodarskog subjekta Zagrebačka pivovara, te na taj način predstavljaju povezane gospodarske subjekte na tržištu u smislu prakse i propisa o zaštiti konkurencije.

Imajući u vidu navedeno, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da u konkretnom slučaju ne postoji zabranjeni sporazum u smislu članka 4. stavak (1) a samim tim ni potreba za pojedinačnim izuzećem od zabrane sporazuma u smislu članka 5. Zakona, jer sporazumi između osoba povezanih kapitalom ili upravljačkim pravima ne mogu biti zabranjeni sporazumi u smislu Zakona, budući da osobe povezane kapitalom predstavljaju jednog poduzetnika na tržištu, te ukazuju i na praksu Suda pravde Europske unije koja potvrđuje ove navode i ukazuje na to da sporazumi u smislu članka 4. Zakona između povezanih osoba nisu zabranjeni. Tako su u slučaju C-73/95 P, Viho Europe BV v. Commission [1996] ECR I-5457, para. 51, 61 i 63 zauzeti slijedeći stavovi: (51) Ukoliko, kao u ovom slučaju, podružnica, iako ima poseban pravni subjektivitet, ne određuje slobodno svoje ponašanje na tržištu, već izvršava instrukcije koje joj je izravno ili neizravno dalo matično društvo pod čijom je punom kontrolom, Članak 85 (1) se ne primjenjuje na odnos između podružnice i matičnog društva sa kojim čini jednu ekonomsku jedinicu.

Također, ranije usvojena rješenja Konkurencijskog vijeća potvrđuju ovakav stav: Rješenje Konkurencijskog vijeća broj: 04-26-2-008-28-II/16 od 22.12.2016.godine i Rješenje Konkurencijskog vijeća broj: 05-26-3-002-178 -II/13 od 16.12.2013.godine.

Sukladno naprijed iznesenim obrazloženju, Konkurencijsko vijeće je analizirajući sve navedene činjenice u Zahtjevu za pojedinačno izuzeće od zabranjenog sporazuma u smislu članka 5. stavak (1) Zakona Podnositelja zahtjeva, odbilo kao neutemeljene.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 1. izreke.

6. Administrativna pristojba

Podnositelj zahtjeva na ovo Rješenje, sukladno odredbi članka 2. stav (1) tarifni broj 107. točka a) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", br. 30/06 i 18/11) je dužan platiti

administrativnu pristojbu u iznosu od 2.000,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

7. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dopušten priziv.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Predsjednik

Ivo Jerkić